

เรื่องเก่าๆ ไม่เล่าก็ลืม

*Ancient tales, if not retold, may be forgotten*

# ดินหญ้าฟ้าแดน

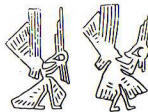
Din-Ya-Fa-Thaen

(Of Earth, Grass, Sky and Gods)

*Sang Som*  
เหรียญทอง



เรื่องเก่าๆ ไม่เล่าก็ลืม  
ดินหญ้าฟ้าแดน



1. ค้างคาวกินกล้วย (5:00)  
Khang Khao Kin Kluay  
(A bat eating a banana)
2. หมาเก้าหาง (6:00)  
Ma Kao Hang  
(A dog with nine tails)
3. ควายกินข้าว (6:05)  
Khwai Kin Khao  
(A buffalo eating rice)
4. น้ำเต้าจากก้นควาย (5:00)  
Nam Tao Cha Mook Khwai  
(A gourd from a buffalo's nose)
5. คางคกขอลฝน (4:25)  
Khang Khok Khoh Fon  
(A toad asking for rain)
6. กบให้น้ำ (4:00)  
Kob Hai Nam  
(A frog giving water)
7. สยามประเทศ (5:02)  
Siam Prathet  
(The Kingdom of Siam)
8. นางนาค พระทอง (7:00)  
Nang Nak Phra Thong  
(A Naga lady and Phra Thong)
9. พญากง พญาพาน (8:30)  
Phaya Kong Phaya Phan  
(King Kong and King Phan)
10. ตาบ้องไล่ ยายรำพึง (7:12)  
Ta Bong Lai Yai Rampueng  
(Granddad Bong Lai and Grandma Rampueng)

บรรณาธิการ : ชำนาญการผลิต สุจิตต์ วงษ์เทศ : บรรณาธิการควบคุมการผลิต  
Khanchai Boonpan : Ex-producer Sujit Wongthes : Editor & Producer

ผลิตและจำหน่าย ไทย บริษัท ศิลปวัฒนธรรม จำกัด  
๘/๒๔-๒๕ ซอยบ้านช่างหล่อ ถนนพหลโยธิน บางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐  
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๑๑ ๐๖๖๘, ๐ ๒๘๘๓ ๑๙๕๑, โทรสาร ๐ ๒๔๑๑ ๔๒๘๑

Manufactured & Distributed by ART & CULTURE CO.,LTD.  
8/24-25 Soi Ban Chang Lor, Phran Nok Rd., Bangkoknoi Bangkok 10700  
Tel. 0 2411 0668, 0 2883 1951 Fax. 0 2411 4281

Designed by Dream Catcher Graphic Co.,Ltd.



วังสวนกุหลาบ  
เหรียญทอง

# ดินหญ้าฟ้าแผ่นดิน



คำบอกเล่าเก่าแก่ มีมาแต่ดึกดำบรรพ์ ก่อนรับศาสนาจากชมพูทวีป นานไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว มีพยานหลักฐานยืนยัน คือบรรดาภาพเขียนบนหน้าผาหรือผนังถ้ำที่พบทั่วไปในผืนแผ่นดินใหญ่ของภูมิภาคอุษาคเนย์ จนถึงมณฑลกว๋างสีของจีน

เมื่อมีตัวอักษรแล้ว ได้จดบันทึกคำบอกเล่าเหล่านั้นไว้ในรูป นิทาน หรือ ตำนาน ซึ่งเริ่มมีมาเมื่อราวพุทธศตวรรษที่ ๒๐-๒๑ แล้วมักเชื่อมโยงเข้ากับเรื่องราวทางศาสนาจากชมพูทวีป

นานมาแล้ว ชาวบ้านยกคำบอกเล่าหรือนิทานมาแต่งเป็นคำคล้องจอง เป็นเพลง ใช้ร้องเล่นทั่วไป แล้วใช้กล่อมลูกหลานด้วย

ถึงยุคใหม่ในโลกเทคโนโลยี เคยมีผู้ยกนิทานมาแต่งเป็นคำร้องและทำนอง เป็นเพลงใหม่ อัดแผ่นเสียงกับบันทึกเทปและซีดีแพร่หลายทั่วไป เช่น พร ภิรมย์ (ขณะนี้เป็นภิกษุ) กับ จรัส มโนเพชร (ถึงแก่กรรมแล้ว)

คำบอกเล่า, นิทาน, ตำนาน มีจินตนาการละเอียดละไม ชอนหวาน นุ่มนวล ทั้งมีประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นเครื่องบำรุงน้ำใจผู้คนในชุมชนท้องถิ่นให้เชื่อเพื่อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน กับทำให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง และมั่นคงในที่สุด

สุจิตต์ วงษ์เทศ  
บรรณาธิการ ศิลปวัฒนธรรม  
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

# Din -Ya - Fa - Thaen

## (Of Earth, Grass, Sky and Gods)

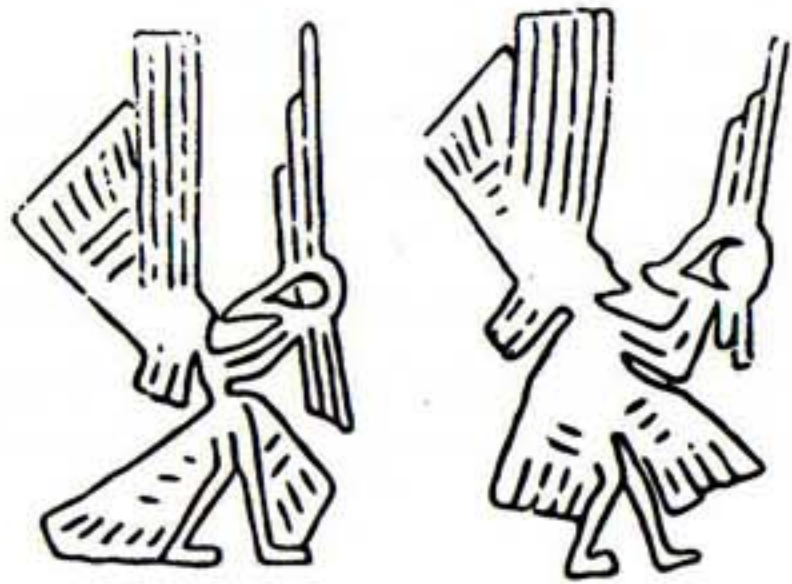
Old stories from perhaps as long as 3,000 years ago, long before we received advanced religion from India, are supported by cave paintings in Southeast Asia, far north as Guangxi in China.

When we became literate, these tales were written down and were connected during the Middle Ages with the religious tradition from India.

These tales were remembered by common folk who often turned them into folk-songs and lullabies. In the modern ago some of these tales have been turned into songs, recordings of which have proved popular.

Such ago-old tales, with their historical, social and cultural content, intimately connected with nature and the environment, are a source of strength and self-confidence for the people of communities that have been robbed of other forms of wealth.

Sujit Wongthes  
Editor, Art & Culture Magazine  
February, 2003



ลายเส้นรูปคน “แ่วลลาวเป่าแคน” บนเครื่องมือสัมฤทธิ์ในวัฒนธรรมดองซอน  
อายุราว ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว พบที่เวียดนาม

### ค้างคาวกินกล้วย (5.00)

ทำนอง ค้างคาวกินกล้วย เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากคำบอกเล่าชาวบ้าน เรียกค้างคาวว่านกมีหู หนูมีปีก ส่วนลิงกับเสีอ แต่งจากคำบอกเล่าของครูคนตรีไทยโบราณ  
ว่าทำนองเพลงนี้แต่เดิมชื่อสิงถอกกระตอเสีอ ทำนองเป็นของเก่า ไม่มีชื่อผู้แต่ง

#### Khang Khao Kin Kluay (A bat eating a banana)

The song talks about bats which the Thais call “birds with ears, rats with wings”. The music is one of the most popular traditional Thai songs nowadays, though its origin is unknown.

๑.

นก ก็ไม่ใช่คน  
หนู ก็ไม่ใช่หนู  
พอตะวัน ตกดิน  
ครันแจ้ง แสงอุทัย  
เขาตื่น เกี้ยวเก้อย  
นี่แหละ ค้างคาว

มีหูตลก ใหญ่พิลึก  
มีปีกคู่ เป็นแขนสี่ก  
ก็โอบบิ้น หากินไป  
กตบมานอน แน่นผนัง  
เขาหัวห้อย เวียงราว  
ไปกินกล้วย ตอนตึกตึก

๒.

นก ก็ไม่ใช่คน  
หนู ก็ไม่ใช่หนู  
ค้างคาว กินกล้วย  
กินไป ซี้ไป  
ค้างคาว อยู่ในถ้ำ  
มนุษย์ เจ้ากรรม

มีหูตลก ใหญ่พิลึก  
มีปีกคู่ เป็นแขนสี่ก  
กินแมลง กินผลไม้  
กระจัดกระจาย ไพรพฤษ  
ซี้ค้างคาว ก็อยู่ในถ้ำ  
ชายซี้ค้างคาว ไปสร้างตึก

๓.

ลิง ริงถูไม้  
เสีอ กีบถูเสีอ  
ริงไล่ ไปมา  
ทับตัว เสีอใหญ่  
เสีอตะตั้ง ถึงตะตั้ง  
ถึงถอก เขี้ยวเสีอ

กระโคตโคตไล่ กีบถูลิง  
นอนรอเหยื่อ คูลิงวัง  
พัดคต จากต้นไม้  
ตกใจ เสีอกีบลิง  
ถึงกระตูก กระตึกเสีอ  
เสีอถอก กางเกงลิง



### หมาเก้าหาง (6.00)

ทำนอง เทพทอง เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากคำบอกเล่าชาวบ้านชนชาติจ้วง มณฑลตงวางสี ที่เมืองจิ้น อธิบายรูปเขียนบนหน้าผามีรูปหมา ที่ผาตายเมื่อ ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว ทำนองเป็นของเก่า ไม่มีชื่อผู้แต่ง แต่มีเค้าจากเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองของชาวบ้านภาคกลาง

#### Ma Kao Hang (A dog with nine tails)

Based on the local explanation of a 3,000 year-old rock art in the Guangxi region in China, the song talks about a dog with nine tails, who gave rice to human beings.

The music originated from the Central Plains of Thailand.

ตึกคำบรรพ์ พันธุ์หมา มีเก้าหาง  
มีฤทธิ์เห็น เดินทาง ถึงสวรรค์  
มองเห็นข้าว เต็มฟ้า อเนกอนันต์  
ก็เอาเก้า หางขวั้น พันธุ์ข้าวมา

เทวดา คว่าเล่าห์ เทพาวุธ  
พิฆาตขว้าง หวังกุต ชีวิตหมา  
แต่โดนหาง แปะหาง ขาดค้างฟ้า  
เหลือหางเดียว เกี่ยวธัญญา ลงมาดิน

พวกมนุษย์ ชุกดิน กินกลอยเมื่อ  
ไม่รู้จิก ข้าวเปลือก จะปล้นปลิ้น  
ด้วยเมตตา หมาก็เอา พันธุ์ข้าวกิน  
ให้มนุษย์ หมดสิ้น กินกันไป

มนุษย์เริ่ม ปลูกข้าว แล้วกินข้าว  
ด้วยฤทธิ์หมา เห็นดาว เขาพันธุ์ให้  
แต่ไม่แบ่ง ข้าวหมา นำจัญไร  
หมาพอได้ กินน้ำข้าว เท่านั้นเอง

### ควายกินข้าว (6.05)

ทำนอง เขมรใต้ควาย เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากคำบอกเล่าชาวบ้านในภาคกลางของไทย ทำนองเป็นสำเนียงเขมร หม่อมหลวงค่อนศรี วรวรรณ แต่ง นิยมใช้ประกอบละคร

#### Khwai Kin Khao (A buffalo eating rice)

The song tells a story about a clever buffalo from heaven, who taught human to grow rice. The music has a Khmer accent and was composed by M.L. Tuansi Varavarn. It is often used in plays.

จะกล่าวถึง ควายคัน บนสวรรค์  
เป็นต้นเค้า เผ่าพันธุ์ ควายผู้กล้า  
รู้ไถนา ปลูกข้าว กินข้าวปลา  
มีปัญญา เลิศลบ ทั้งภพไตร

ส่วนมนุษย์ ยังโง่ อตโชนิก  
ไม่รู้จิก ข้าวกล้า ทำนาไร่  
อยู่ดิน กินดาว กับราวไพร  
เมื่อมัน ผลไม้ พอได้กิน

ควายสวรรค์ ลงมา หามมนุษย์  
สอนที่สุด ไถนา วิชาสิ้น  
ปลูกข้าว ได้ข้าว มีข้าวกิน  
ก็หลงรส หลงดิน กินข้าวควาย

คนแย่งควาย กินข้าว ไม่ขายหน้า  
ควายต้องกิน ฟางหญ้า ปัญญาหาย  
คนเริ่มเก่ง ภาจกว่า บรรดาควาย  
ควายก็กลาย เป็นควาย แต่นั้นมา



าเต้าจุมุกควาย (5:00)

านอง พญาถ้ำพอง, มอญว่าตาบ (ชั้นเดียว) เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

่งจากเค้าเรื่องดั้งเดิมในพงศาวดารล้านช้าง ทำนองดัดแปลงจากเพลงสำเนียงมอญ ไม่มีชื่อผู้แต่ง

**Lam Tao Cha Mook Khwai (A gourd from a buffalo's nose)**

ased on the Lan Chang Historical Chronical of the Laotians about the origin of mankind, the song  
lates that men came out of a gourd, which grew from the nose of a buffalo from heaven. The music has  
Mon accent. The composer is unknown.

ผู้เอ๋ย	คนเอ๋ย	คั้งตัน	มาแต่ไหน
ฟากฟ้า	นภาดล	หรือใต้ถ้ำ	บาดาล
ทั้งหญิง	ทั้งชาย	มากมาย	เกินประมาณ
ฟากฟ้า	บาดาล	มาแต่ไหน	คนเอ๋ย

๑.			
ถ้ำลึก	ตึกคำบรรพ์	มีดินหญ้า	ฟ้าถน
มีกับคน	ดินแดน	เด่นไปมา	หากัน
ปู่ตะเม็ก	คำถน	ถนก็ถน	โทษทัณฑ์
เสกน้ำ	ชาดรรพ์	ท่วมถล่ม	ถล่มละลาย
แต่งแพ	เป็นพวง	ไปเมื่องบน	ด้วยใบพาย
อยู่กิน	ไม่สบาย	ต้องลงมา	นาน้อย
นาน้อย	อ้อยหนู	ปู่กับควาย	ทำนาน้อย
นานจนควาย	ตายคอย	ตีนาน้อย	มีซากควาย

๒.			
เกิดเครือ	หมากน้ำ	ออกจาก	จุมุกควาย
มีคน	มากมาย	อยู่ข้างใน	เป็นฝูงฝูง
ฝูงคน	เกิดมา	ในหมากน้ำ	เต้าปุง
อย่างข้าว	เต็มยั้ง	เยี่ยคยัค	อ็คแฮ
ร้องแรก	แหกน้ำเต้า	เสียงกระซอ	งอแง
ระเบ็ง	เซ็งแซ่	เพียงจักจัน	เราไร
ปู่ก็เขา	เหตักซี	เขาสิ่วทิม	แทงไป
ฝูงที่อยู่	ข้างใน	หมากน้ำเต้า	เกิดเป็นคน

ผู้เอ๋ย	คนเอ๋ย	น้ำเต้าปุง	เป็นเค้าตัน
ก้อกำเน็ด	เกิดเป็นคน	ในน้ำเต้า	จุมุกควาย (ซ้ำ)

คางคกขอฝน (4:25)

ำนอง คางคกปากสระ เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากคำบอกเล่าชาวบ้านบริเวณสองฝั่งโขง เรื่องพญาขันคาก (คางคก) ทำนองเป็นของเก่า ไม่มีชื่อผู้แต่ง

**Khang Khok Khoh Fon (A toad asking for rain)**

Based on a tale of the people living on the banks of the Mekong River, the song talks about Phaya Khan  
Khak (Toad King) who brought rain to earth. The origin of the music is unknown.

๑.	
ฝนแล้ง	คนแข่งคนค้า
นาทางฟ้า	ข้าวกล้าแห้งตาย (ซ้ำ)
คางคก	ตะเกียกตะกาย
ทลายเมฆฝน	เขาน้ำหล่นลงมา (ซ้ำ)

คนที่เซ	ใครก็ฮา
ใต้โดนา	ทำนาดี
ชาวนา	ชาวไร่ร่วมพลี
ยกย่องยินดี	คางคกทุกคำ
คางคก	ครึ่งบกครึ่งน้ำ
ก็อยู่ประจำ	ปากสระอุษาคเนย์

๒.	
เดี๋ยวนี้	มีแต่คนแข่งค้า
ว่าคางคก	สกปรกเถร (ซ้ำ)
ขรุขระ	สืบประังเค
สารเพสสารพัด	เป็นสัตว์พิษภัย (ซ้ำ)

คนเห็น	เข้าทันใด
เขาไม่ได้	เขาไม่มีดี
เลือกคก	ยางออกทุกที่
ต้องกระโดดหนี	พวกมนุษย์ใจดำ
คางคก	ครึ่งบกครึ่งน้ำ
เข้าเวรเข้ากรรม	ปากสระอุษาคเนย์



## กบให้น้ำ (4:00)

ทำนอง กบตีตาส์ เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากเค้าเรื่องดั้งเดิมของกลุ่มชนผู้ไทในเวียดนามภาคเหนือ ทำนองของครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ จำมาจากเพลงสากล

### Kob Hai Nam (A frog giving water)

Based on a tale of the Tai people in Northern Vietnam, the song talks about how frogs bring rain to earth. The music was influenced by Western music and was composed by Chamnian Si-thaipan.

๑.

กบเขี่ยกบ	ถูกจับมาเหยียด
เขี่ยคเขี่ยเขี่ยค	ถูกจับมาคอย
คนเขี่ยคน	ขอฝนสักน้อย
ไหว้วอนนอนคอย	คอยฝนห่าลงมา

(สร้อย)

โถเจ้าร่างร้านเฮย	เจ้าร่างร้านไม้
เสร็จงานแล้วเฮย	เขาก็รื้อทำลาย (ซ้ำ)

๒.

กบเขี่ยกบ	รบฟ้าหาน้ำ
ฝนเขี่ยจ๋า	ให้คนทำไร่นา
กบเขี่ยเดิน	เดินน้ำฝนมา
ฝูงคนที่ฆ่า	พากันกินกบ

(สร้อย)

โถเจ้าร่างร้านเฮย	เจ้าร่างร้านไม้
เสร็จงานแล้วเฮย	เขาก็รื้อทำลาย (ซ้ำ)

## สยามประเทศ (5:02)

ทำนอง เทพทอง เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากข้อความในศิลาจารึกวัดศรีชุม (จารึกสุโขทัยหลักที่ ๒) เมืองเก่าสุโขทัย และจากหลักฐานประวัติศาสตร์โบราณคดีที่พบใหม่ ทำนองเป็นของเก่า ไม่มีชื่อผู้แต่ง แต่มีเค้าจากเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองของชาวบ้านภาคกลาง บางทีเรียกทำนองนี้ว่า เพลงสุโขทัย

### Siam Prathet (The Kingdom of Siam)

The song, relating the history of Siam (Thailand), was inspired by the 2nd Stone Inscription of the Sukhothai Kingdom. The music originated from the Central Plains of Thailand. Sometimes it is called "Sukhothai" music. The composer is unknown.

๑ ประเทศไทย ในถิ่น สุวรรณภูมิ  
ถึงละโว้ อโยธยา สุพรรณภูมิ

คันปุม ทวาร(๒) วาศิรี  
บ้านเมืองที่ บริวาร น่านยมไม

๒ สิบมา ศรีนา วนาถม  
ยกเรดียง เพียงศรีสัต(๒) นาดัย

สุธำนาจ เหมียมม น่านานใหญ่  
สร้างศรี สุโขทัย เชียงพนม

๓ แคว้นละโว้ อโยธยา ว่าเสียนหนาม  
เตินบก ยกบุก รุกน่ายม

ต้องปราบปราม ศรีนา วนาถม  
ศิระคม ยึดเมือง สุโขทัย

๔ ขุนผาเมือง ญาตีสหาย บางกลางหา  
ไสช้าง ค่อช้าง ชำระชัย

ก็สมทบ รบท้าว หากลัวไม่  
ยึดคืน สุโขทัย ยึดครั้งคราว

๕ ผาเมือง ขุนใหญ่ ไม่ขึ้นครอง  
ให้นามอิน ทราทิตย์ สักคี่สิทธีราว

ยกย่อง ให้สหาย บางกลางหา  
มีฟ้า แต่งท้าว เทวฤทธิ

๖ ฝูงผีเข็ช เครือญาติ เมืองสหาย  
เป็นแคว้นแคว้น แคนกลาง ทั้งแปดทิศ

เข็ชสาย พระร่วง ร่วมสนิท  
เหมื่อนนิมิต เผ่าผดุง รุ่งอรุณ

๗ ชูชราย วายถ่อง ทั้งสองอ่าว  
มิ่งคัง มั่นคง วงศ์สกุล

หนทางยาว เชื่อมโยง โจงสีรุ่ม  
รุ่งอรุณ พระร่วง หลายเผ่าพันธุ์

๘ อโยธยา สุพรรณภูมิ อยู่แผ่ไม้ได้  
โชนแคว้น สุโขทัย ไว้ด้วยกัน

ญาตีสู้ใหญ่ ยกขึ้น ยึดครองรัตนที่  
ร่วมเศวต ร่วมสุวรรณ ปัตถิ

๙ ร่วมราช(๒) อาณา จักรสยาม  
อโยธยา มาจน ทรบุรี

ร่วมนาม พระนคร กรุงศรี  
กรุงเทพฯ ทุกวันนี้ ประเทศไทย



## นางนาค พระทอง (7:00)

ทำนอง นางนาค, นาคราช, พราหมณ์ตีคน้ำเต้า เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากเค้าเรื่องดั้งเดิมในราชพงศาวดารเขมร และในจดหมายเหตุจีนของโจวต้ากวาง ทำนองเป็นของเก่าครั้งกรุงศรีอยุธยา

### Nang Nak Phra Thong (A Naga lady and Phra Thong)

Based on Khmer and Chinese Historical chronicals, the song talks about a Khmer king who had to sleep with his Naga (Serpent Goddess) wife every night or his Kingdom would be ruined. The music, known as Nang Nak, dates back to the Ayutthaya period.

๑ เจ้าเฮย นางนาค  
เด่นกลิ่น เเด่นลม ชมไพร  
พระทอง ต้องโทษ เนรเทศ  
เกาะชาย สไบนาง นาคา

ลูกสาว ทำวณาค มาศาลใหญ่  
แหวกว่าย ช่อนไหว ใจมา  
มาสนนาค สบเนตร เสน่หา  
ลงมาศาล ขอมิตา แต่งงาน

๒ พญานาค เนรมิต ด้วยฤทธิ์นาค  
เป็นวงเวียน เรียงรูป สลักฐาน

ชักตาก ถ้วนศิลา มหาศาล  
ยกพระทอง ครอบสถาน พระนคร

๓ ทุกราตรี นาคี ต้องกลายร่าง  
พระทอง ต้องสังวาส ด้วยสังวร  
แม้กินไต ไม่สังวาส กับนางนาค  
เป็นตำนาน ขานไว้ ให้คำคุณ

เป็นนวดนาง มเหสี ทรงขับสร  
เพื่อพิชพันธุ ราชฎร เพิ่มไพบุลย์  
จะได้ยาก นักรินทร์ ถึงสิ้นสูญ  
คันตระกูด นครวัด นครธม ฯ

## พญากง พญาพาน (8:30)

ทำนอง มอญโพกผ้า เนื้อร้อง ของสุนทรภู่

เนื้อร้องคัดคอกจากนิราศพระประธมของสุนทรภู่ ซึ่งแต่งจากนิทานเรื่องพญากงพญาพาน เป็นตำนานพระปฐมเจดีย์ ที่จังหวัดนครปฐม ทำนองเป็นของเก่า ไม่มีชื่อผู้แต่ง แต่เป็นเพลงสำเนียงมอญ

### Phaya Kong Phaya Phan (King Kong and King Phan)

The lyrics are taken from the Nirat Phrapathom poem written by Sunthorn Phu, a famous Thai poet in the 19th century. It narrates the origin of Phra Pathom Chedi, a stupa in Central Thailand, which involves Phaya Phan who murdered his own father, Phaya Kong. The music has a Mon accent.

๑ ด้วยเติมเรื่อง เมื่อนั้น ถวัลยราชย์  
เอาพานทอง รองประสูติ พระบุศรา  
พอโหรทาย ร้ายกาจ ไม่พสกเพี้ยง  
พระยากง ส่งไป ให้นายพรา  
ยายหอมรู้ ฟูไป เขาได้เลี้ยง  
ใครตามไต่ ไม่แจ้ง ให้แพร่พราย  
ครันเคิบใหญ่ ได้วิชา คาปะชา  
รู้ผูกหญ้า ผ่าพยนต์ มนต์จิ้งง  
พระยากง ลงมาจับ ที่รับรบ  
ฝ่ายท้าวพ่อ มรณา พระยาพาน  
เข้าหาพระ มเหสี เห็นมีแผล  
เธอรู้ความ ตามไต่ ได้สำคัญ

๒ ครั้นตามไต่ ยายหอม ก็ยอมผิด  
เธอโกรธา ม่ายาย นั้นวายชนม์  
แทนคุณตาม ความรัก แต่หักว่า  
ที่ยายตาย หมายถึง เป็นหลักประโศ  
จึงตำเหนียก เรียกย่าน บ้านยายหอม  
ครันเสร็จสรรพ ถัดมา หาดอาจารย์  
จึงทำเนรุ เถณฑ์พท พศรบ  
แล้วปลดเปลื้อง เครื่องกษัตริย์ ชัคติยา  
กับชาติไผ่ ในตรุ บรรจุไว้  
จึงเลื่องลือ ชื่อว่า พระยาพาน

เวียงพระญาติ พระยากง สืบวงศ์  
กระทบหน้า แต่น้อยน้อย เป็นรอยพาน  
ผู้ใดเลี้ยง ลูกน้อย จะพลอยผลาญ  
หึงที่ซาร น้ำใหญ่ ยังไม่ตาย  
แกรักเพียง ลูกรัก ไม่หักหาย  
ลูกผู้ชาย ขึ้นชิต ไม่ปิดบัง  
แกเป็นชาว เจริญพนม อากมขลัง  
มีกำลัง ลือฤทธิ์ พิศดาร  
ติกระทบ ทัพยัน ถึงชนสาร  
จึงได้ผ่าน ภพตุง กรุงสุพรรณ  
จึงเล่าแต่ ความจริง ทุกสิ่งสรรพ  
ด้วยคราวนั้น คนเขารู้ ทุกผู้คน  
ด้วยปกปิด ปฏิเสธ ซึ่งเหตุผล  
จึงให้คน ก่อสร้าง พระปรางค์ประโศ  
ต้องเช่นฆ่า กันเพราะกรรม เหมือนคำโหร  
แต่ก่อนโพ้น พันมา เป็นช้านาน  
ด้วยเติมจอม จักรพรรดิ อธิษฐาน  
เหตุด้วยบ้าน นั้นมี เนินศิลา  
ปลงพระศพ พระยากง พร้อมวงศ์  
ของมิตา มารดร แต่ก่อนกาล  
ที่ดำได้ เนินพนม ประธมถาน  
ผู้สร้างชาน เจริญพนม ประธมทอง



### ตาบ้องไล่ ยายรำพึง (7:12)

ทำนอง หุ่นกระบอก เนื้อร้อง สุจิตต์ วงษ์เทศ

แต่งจากคำบอกเล่าชาวบ้านแถบชายทะเลอ่าวไทย และปรับปรุงจากนิราศตั้งเกี้ยว ของหลวงนเรนทรนับัญชากิจ (นว) ทำนองเป็นของเก่า ได้เค้าจากคนสี่ซอชอทานในกรุงเทพฯ ต่อมานิยมใช้บรรเลงประกอบการระเด่นหุ่นกระบอก

#### Ta Bong Lai Yai Rampueng (Granddad Bong Lai and Grandma Rampueng)

Based on a tale by villagers near the gulf of Thailand and the Nirat Tang Kia poem, the song relates the story of Bong Lai who killed his daughter because of an unsettled dispute about her marriage. His daughter's body is believed to have become part of the landscape in that area.

- ๑ ตาบ้องไล่ ยายรำพึง มีลูกสาว นางยมโดย ได้ชื่อ ลีชจร
- ๑ ส่งเต้าแก่ คู่ซอ ท่อตาบ้อง เตรียมขันหมาก จากจีน นิคมณี
- ๑ ส่วนเจ้าตาย ชายหนุ่ม ตะวันตก คู่ซอฝ่าย ยายพึง จึงจัดการ
- ๑ แห่ขันหมาก มากมาย มีไม้บ้อง เขยทั้งสอง พ้องกัน อันคราย

- ๑ ตาบ้องไล่ ยายรำพึง ซึ่งพันคิด ไม่พุดจา ปราศรัย ไม่คู่คิด
- ๑ ข้างตาเต้า เขาจีน เป็นแห่สาย ต่างฝ่ายต่าง ตั้งท่า ออกฮารวมณี
- ๑ ตาบ้องไล่ ใช้โลภ ละโมภมาก โยมให้จีน กับเจ้าตาย ได้เท่ากัน
- ๑ ซิกหนึ่งไป ตะวันออก มีซอกเขาะ ซิกหนึ่งไป ตะวันตก เนินอกชิง

- ๑ เจ้าตายเห็น ศพสาว เจ้ายมโดย ไฟธาตุแตก แยกจิต อนิจจา
- ๑ ถาคันหมาก ฝ่าย บายศรีสอด ทองหมั้นสิ้น ดินถม จมระนาว
- ๑ ฝ่ายเจ้าจีน ทำเจ๊ก กงเด็กเสรีจ เกี่ยวมังกร โรงจิว ปลิวประทาน

นวลละของ ม่องราว สาวอัปสร  
ถึงนคร กรุงจีน แสนยินดี  
จะยกย่อง อย่างมิ่ง มเหสี  
บัดนี้มี โชคชัย ให้แต่งงาน  
อยู่เต็มอก ตกรัก สมัครสมาน  
ยกยมโดย ดวงมาน ให้เจ้าตาย  
ถึงสามร้อย สิ่งของ เป็นกองกำย  
เพราะต่างหมาย หนึ่งสาว เข้าพิธี

ต่างก็บิต ต่างก็บัง ต่างวิถี  
ต่างอยากมี ลูกเขย ไร่เขยชม  
ข้างยายเต้า เจ้าตาย หมายถึงสม  
ต่างระคม ผู้คน ประจัญประจัน  
ฉวยลูกสาว ลูกกระซอก ฉีกสะบัน  
คนละซิก ฉีกบัน ไม่ต้องชิง  
กลายเป็นเกาะ นมสาว เนินเขาหญิง  
กลายเป็นกึ่ง เกาะกลุ่ม เป็นตุ่มตรา

ก็คร่ำครวญ หวนโหย ร้องไห้หา  
เป็นภูผา สิงขร นอนเหยียดยาว  
เป็นเขาสาม ร้อยยอด เสียดหัวงหวาด  
เป็นทองคำ ของชาว บางสะพาน  
โยนหีบเพชร สิ่งของ เงินทองหว้าน  
กลายเป็นเกาะ ทุกประการ แต่นั้นมา ฯ

### ร้อง-บรรเลง ดินหญ้าฟ้าแดน

- ร้อง
- ระนาดทุ้ม
- ขลุ่ยเพียงออ
- ระฆัง
- ระนาดทุ้ม
- ขลุ่ย
- ขลุ่ยอู้, ขลุ่ยหลีบ
- ฆ้องวงใหญ่
- เครื่องภาษา
- เครื่องจังหวะ
- เครื่องภาษา

- ชาตรี อบนวล
- สุทัศน์ แก้วกระหนก
- ชัยพร จิรจิตโกศล
- Hand Acme

- สุภางศ์พัทตร์ เต๊ะฉ้วน
- ยงยุทธ เต๊ะฉ้วน
- ชัยยศ เต๊ะฉ้วน
- ไชยชนะ เต๊ะฉ้วน
- นิรันตร์ แจ่มอรุณ
- สุริยะ ชิตท้วม
- ชัยยันต์ คลังศรี
- กิตติศักดิ์ เขาสถิตย์
- สุรียา พงศ์นเรศ
- ปรีชา นุชทรัพย์
- ชาญชัย เศษแจ่ม
- หาญณรงค์ ทองงาม

- เรียบเรียงดนตรี - ควบคุมการบรรเลง
- ควบคุมการบันทึก
- บันทึกเสียง
- ห้องบันทึกเสียง

